

Biotheek Netknipsels #129 – 20 oktober 2005

Ik ben niet zo'n voetballiefhebber. Het valt me daarom tegen dat ik terwijl ik de Championsleague ontwijk, de laatste dagen bijna onvermijdelijk op ander voetbalnieuws stuit. Paniekvoetbal dan. Er wordt niet geluld over een bal, goals, en gele of rode kaarten, maar over de invasie van de vogelgriep in Europa. Voor wilde vogels moet je uitkijken. Maar de Europese scheidsrechters geven de intensieve pluimveehouderij geen waarschuwing. Temidden van die gekte doet het me deugd om te zien hoe de biologische pluimveehouders zich niet buitenspel laten zetten en naar oplossingen zoeken volgens de geest van de biologische principes. Al zie ik ze liever buiten fladderen, die kiekens.

Hartelijke groet,

Dominique Joos
Redacteur de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Jos Maes kiest voor ophokplicht "uit burgerzin"

Trouwen

Biologische landbouw: mens, markt en mogelijkheden

100 % biovoer?

De vierde Week van de Fair Trade: een evaluatie

Wereldcafé viert zijn eerste verjaardag

"Supermarkt zal 60 procent van broodmarkt nemen"

De comeback van de buurtwinkel

Uw bio-agenda deze week

INTERNATIONAAL

Wereldwijd - IFOAM EU Groep publiceert voorstel voor Herziening van de Europese regelgeving bio

Wereldwijd - Wereldvoedseldag 2005: IFOAM benadrukt zijn rol in de wereldwijde interculturele dialoog

NL - Is biologisch katoen logisch?

NL - "Groenten en fruit kunnen veel gezonder"

NL - Veerman wijzigt subsidie biologische boeren

NL - Ministerie promoot aankoop biologische producten

NL - Biologisch én Fair sinaasappelsap

NL - Onderzoek gezondheidseffecten biologisch

D - Taifun wint innovatieprijs met Duitse biosoja

UK - Douwe Egberts speelt in op Britse trend ethische koffie

UK - Nestlé zet door met controversieel fairtrade koffiemark

UK - Soil Association houdt seminarie over kansen – en uitdagingen – van biocatering

UK – GGO-onderzoek bewijst dat coëxistentie misschien onmogelijk is

UK - Soil Association wil garanties bij eventuele ophokplicht

NATIONAAL

Jos Maes kiest voor ophokplicht "uit burgerzin"

Jos Maes, woordvoerder van de biologische pluimveehouders binnen Belbior en zelf van opleiding dierenarts, gaat zijn scharrelkippen tot de terugkeer van de trekvogels in mei 2006 binnenhouden. "Uit burgerzin", zegt hij in het Belang van Limburg. "Wat ik kán doen om de vogelgriep buiten België te houden, doe ik". Opdat de kippen zich niet zouden vervelen, gaat hij hen speeltjes ter beschikking stellen.

Het Voedselagentschap geeft ophokadvies aan alle pluimveehouders die binnen een straal van één kilometer rond een waterrijk gebied wonen. Jos Maes, eigenaar van het biologisch legkippenbedrijf met buitenloop 'Bolderhof' in Heusden-Zolder, volgt het advies nauwkeurig op. Vandaag staan zijn stallen nog leeg, maar woensdag komen de nieuwe hennen. Maes neemt zich voor om deze kippen tot mei 2006, tegen dat de laatste trekvogels uit Afrika zijn teruggekeerd, op stal te houden. Zijn bedrijf ligt dichtbij de vijvergebieden van Midden-Limburg.

"Onze stal is groot genoeg om de kippen een half jaar binnen te houden", vertelt hij. "Als ik grote strobalen in de stal leg of gehakt hout, kunnen ze naar hartelust scharrelen. Het voederschema aanpassen door op meerdere tijdstippen per dag graan te strooien, is een andere manier om de kippen bezig te houden".

Maes dramatiseert het ophokken niet. "Dat buitenloop-verhaal is maar één aspect binnen de biologische pluimveehouderij. De biologische herkomst van het kippenvoeder is minstens even belangrijk. Wij proberen ons kippenvoer zo dicht mogelijk bij huis te winnen in samenwerking met lokale akkerbouwers".

Beperkt vaccinatieprogramma bij uitbraak

Mocht de vogelgriep toch weer in België toeslaan, dan wordt het volgens Jos Maes voor de pluimveehouders héél moeilijk om van die nieuwe opdoffer te herstellen. "Ik weet wel dat het commercieel zagezegd niet interessant is en dat de biologische landbouw normaal gesproken tégen is, maar toch voel ik persoonlijk steeds meer voor een beperkt vaccinatieprogramma zoals in Italië, bijvoorbeeld tegen het H5- en H7-griepvirus".

bron: vilt, 18/10/2005

Trouwen

Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling Els Van Weert (Spirit) heeft een huwelijksaanzoek op zak. Het BioForum dingt naar de hand van de Spiritiste tijdens de biomarkt deze zaterdag in Berchem. „We zullen de staatssecretaris op symbolische wijze ten huwelijk vragen, want duurzaam en bio gaan hand in hand en vormen een natuurlijk stel", laat de organisatie weten.

bron: De Standaard, 19/10/2005

Biologische landbouw: mens, markt en mogelijkheden

Deze week verscheen het boek 'biologische landbouw: mens, markt en mogelijkheden'. Het boek bundelt de resultaten van onderzoek aan de Universiteit Gent naar de concurrentiepositie, mogelijkheden en hindernissen van de Belgische biologische sector. Naar aanleiding van het boek organiseren de auteurs een debat op Agribex op donderdag 8 december.

Het initiatief tot dit boek is gegroeid uit een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Gent (vakgroep landbouweconomie, faculteit bio-ingenieurswetenschappen) en het Centrum voor Landbouweconomie (wetenschappelijke instelling van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap). Uit die samenwerking groeiden onderzoeksprojecten die voor het grootste gedeelte gefinancierd werden met IWT-middelen¹. Een derde partner is het Expertisecentrum agro-ecologische ontwikkeling (Blivo) dat met veldexpertise een belangrijke toetssteen voor de wetenschappelijke analyses bood. Zonder de bereidwilligheid van verschillende spelers uit de biosector (landbouwers, voorlichters, marktspelers...) en de medewerking van gangbare landbouwers die bereid waren hun visie op biologische landbouw kenbaar te maken, had dit boek niet kunnen bestaan.

Toen de genoemde IWT-projecten in 2001 van start gingen, zat biologische landbouw volop in de lift. België bleef weliswaar nog achter op het Europese gemiddelde, maar er was voldoende steun (onder andere dankzij medefinanciering van de Europese Unie), de vooruitzichten waren goed en de plannen ambitieus. Na de diverse voedselcrissen kwam er een boom waarin de vraag naar bioproducten de nationale productie ruim oversteeg. De campagne '10op 10voor biologische landbouw' mikte erop dat 10% van het landbouwareaal tegen 2010 biologisch zou zijn. In het licht van de gebeurtenissen toen, was die ambitie gerechtvaardigd.

Na een korte periode van expansie viel de biologische productie in België voor het eerst terug in 2003. Verdere voedselschandalen bleven achterwege en er werd alles aan gedaan om het vertrouwen van de consument in gangbare landbouwproducten terug te winnen. Terwijl de omzet binnen sommige biologische productgroepen nog jaarlijks steeg, werd voor andere biologische producten geen verdere groei meer opgetekend. Dat het huidige biologische aandeel 1,25% van het landbouwareaal beslaat, toont aan dat de realisatie van de vooropgestelde ambitie van 10% biologische landbouw tegen 2010, of hiervan afgeleid 5% tegen 2005, niet zo evident is. Voor het beleid is het stokken van de ontwikkeling echter niet direct een reden geweest om de ambities op te bergen.

De veranderende tijdsgeest doet echter niets af aan de relevantie van dit boek. De recente ontwikkelingen hebben zelfs de noodzaak om antwoorden te zoeken op de gestelde onderzoeksvragen, nog bevestigd. Hopelijk zorgt deze studie voor de nodige onderbouw en inzichten in de algemene ontwikkeling van de biosector. Het boek is dan ook geschreven voor al wie betrokken is bij de ontwikkeling van de biologische landbouw: politici, ambtenaren, voorlichters, marktspelers, beleidsvoorbereiders... Maar ook voor gewone burgers geïnteresseerd in de ontwikkelingen binnen de landbouwsector, is dit boek geschreven. Zoals in het besluit gesteld zal het al dan niet ondersteunen van deze andere vorm van landbouw immers afhangen van de vraag of hiervoor voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat. Met dit boek hopen we een aantal elementen aan te bieden aan diegenen die zich hierover een mening wensen te vormen.

bron: BioForum, oktober 2005

100 % biovoer?

Het toegelaten percentage gangbaar voeder in biologische rantsoenen werd eind augustus fors terug geschroefd. Dit, in combinatie met de strenge Belgische positieve lijst en het feit dat er dit jaar o.a. geen biologische bietenpulp beschikbaar is, maakt dat het voor heel wat veehouders moeilijk is om een degelijk rantsoen samen te stellen. Dit blijkt ondermeer uit het studiewerk van Wim Govaerts, bedrijfsadviseur biologische veehouderij. Om hieraan tegemoet te komen, is door Belbior een actieve lobby gevoerd om de Belgische positieve lijst te verruimen naar de Europese positieve lijst. Dit zou ondertussen tot een oplossing geleid hebben, maar op het ogenblik dat we dit schrijven, zijn ons nog geen preciese gegevens hierover bekend.

Meer info over de meest actuele stand van zaken inzake dit dossier: Belbior, Wim
Vandenberghe, 03/286 92 72

bron: PCBT nieuwsbrief, oktober 2005

De vierde Week van de Fair Trade: een evaluatie

Morgen zaterdag loopt de vierde Week van de Fair Trade af. "Het was een succes," zegt Samuel Poos, voorzitter van het Fair Trade Center. "We zijn zeer tevreden. We kregen veel ruimte in de kranten en op de radio en het bezoekersaantal ligt hoger dan vorig jaar. Op de opendeurdag van de Fair Trade winkel in Bierbeek afgelopen weekend, waren er zelfs 3000 bezoekers!"

"Voor de start van de Week van de Fair Trade, hebben we een studie gedaan waaruit blijkt dat 66% van de mensen het concept Eerlijke Handel kennen. De sensibilisering heeft zijn doel bereikt. Nu moeten we ons concentreren op actie. Van de 66% mensen die Fair Trade kennen, koopt de helft eerlijke producten aan. De rest koopt het niet omdat ze er niet aan denken, of omdat ze producten niet terugvinden in de grote distributieketens. Volgend jaar moeten we ons vooral op die twee aspecten concentreren."

Fair Trade bij de Vlaamse overheid

Vlaams minister van ontwikkelingssamenwerking Geert Bourgeois kondigde woensdag aan dat ambtenaren in de toekomst, naast koffie, ook eerlijk fruitsap en enkele eerlijke wijnen zullen consumeren.

De Vlaamse overheid koopt als sinds 2001 producten aan uit het eerlijke handelscircuit en is met zijn 30 ton koffie per jaar een van de grootste klanten. Dat aandeel zal nog toenemen.

Bourgeois ondersteunt een duurzaam aankoopbeleid omdat Fair Trade ervoor zorgt dat "producenten in het Zuiden een eerlijke prijs krijgen" en "de consumenten in Vlaanderen zich meer bewust worden van de Noord-Zuid-problematiek". Naast eerlijke producten, ondersteunt de Vlaamse administratie ook projecten zoals de "Fairtradegemeenten" en het pilootproject 4C (Common Code for the coffee Community).

Nestlé streeft eerlijk imago na

Het toenemende succes van "ethical shopping" is niet onopgemerkt voorbij gegaan aan het oog van de multinationals. Vrijdag lanceerde Nestlé, die samen met Kraft, Sara Lee en Procter & Gamble tot de vier grote van de koffiesector behoort, een Fair Trade oploskoffie. Oxfam en de Fairtrade Foundation zien in deze beslissing een "eerste stap in de goede richting" en "een bewijs van wat je als publiek kan bereiken."

De World Development Movement, die mee aan de basis lag van de Fairtrade Foundation, is sceptischer. Ze is er overtuigd dat de beslissing vooral vanuit commerciële doeleinden is genomen. "Als Nestlé echt geloofd in fair Trade koffie, zal ze haar manier van handel drijven volledig moeten veranderen en verzekeren dat de koffieboeren loon krijgen naar werk. Zoniet blijft het bedrijf eerder een oorzaak van dan een oplossing voor de problemen." Statement by WDM on Nestle FAIRTRADE Partner's Blend Coffee (OneWorld)
Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ondersteunt initiatieven duurzame koffiemarkt (Vlaamse Gemeenschap)

bron: MO*/IPS, 10/10/2005

Wereldcafé viert zijn eerste verjaardag

Het was bijzonder druk vorige zaterdagavond in het Wereldcafé op de Bondgenotenlaan in Leuven. Het Wereldcafé sloot met feestelijk entoesiasme zijn eerste levensjaar af. De coöperatieve vennootschap telt al een hondertal aandeelhouders, een dertigtal vrijwilligers en drie personeelsleden. De formule van het rookvrije café blijkt aan te slaan. Op een jaar werden meer 15.000 glazen speciaalbier, 12.000 kopjes Max Havelaarkoffie en een 10.000 glazen bio- en Wereldwinkelsappen geschonken. Ongeveer 4000 klanten genoten van de zelfgemaakte verse soep. Vanaf volgend jaar wil het Wereldcafé ook investeren in een coöperatief project in Afrika. Ook jij kan meewerken. Iedereen is welkom als aandeelhouder of vrijwilliger. Informatie: www.wereldcafé.be of 016890190.

bron: Wereldcafé, 15/10/2005

"Supermarkt zal 60 procent van broodmarkt nemen"

Ondanks het feit dat het marktaandeel van de artisanale bakkers vorig jaar weer lichtjes toenam, verwacht Patrick Verhamme van Delhaize dat het aandeel van de supermarkten zal doorgroeien tot 60 procent.

De warme bakkers hebben hun marktaandeel de afgelopen jaren net als andere speciaalzaken langzaam maar zeker zien zakken. Ondanks het feit dat het marktaandeel van de artisanale bakkers vorig jaar weer lichtjes toenam, verwacht Patrick Verhamme van Delhaize dat het aandeel van de supermarkten zal doorgroeien tot 60 procent. Dat is nog altijd een pak minder dan in Engeland of Nederland.

InSites Consulting peilde in de maand mei in opdracht van VLAM naar het imago van de artisanale bakker. Daaruit blijkt dat bijna 90 pct van de ondervraagden de bakker "de specialist voor brood en banket" vindt en "een echte vakman". Toch moet hij steeds meer marktaandeel inleveren. In Engeland wordt 95 procent van het brood verkocht in de supermarkt, in Nederland is dat 80 procent. Zover zou het in ons land niet komen.

Dat heeft te maken met de structuur van de markt. "In tegenstelling tot in Nederland zijn de supermarkten bij ons gesloten op zondag. De gemiddelde bakker in België realiseert in het weekend 50 à 60 procent van zijn omzet. De trend is dat de Belg vooral op zondag naar de lokale bakker gaat. Dat zal niet wegvallen, op voorwaarde dat de bakkers kwaliteit blijven leveren", aldus Verhamme.

In Nederland zijn er de jongste jaren broodoorlogen geweest tussen de supermarkten en de bakkers en tussen supermarkten onderling. Met alle gevolgen vandien voor de prijs. In ons land zijn de broodprijzen sinds twee jaar vrij. De supermarkten zouden nu iets goedkoper zijn dan de bakker. Delhaize rekent voor een brood van 800 gram 1,59 euro. Snijden en verpakken doet de klant en is gratis. De bakkers zitten tussen 1,70 en 1,75 euro. "De prijs is niet de doorslaggevende factor om de in de supermarkt te kopen", meent Verhamme. "Ik denk dat de kwaliteit het belangrijkste is voor de klant. In elk dorp of kleine stad zijn er zeven à acht warme bakkers en 's zondags staat de langste file bij de bakker die de beste kwaliteit levert".

'Food for now' en 'Food for later'

Hoewel VLAM op lange termijn rekening houdt met een daling van het broodverbruik, ziet Eddy Walraevens als gedelegeerd bestuurder van Belpa eerder een verschuiving in het broodgebruik. Belpa is gespecialiseerd in het aanbieden van voorgebakken diepvriesbroodjes en viennoiserie met onder meer het business-to-businessmerk Pastridor. 80 procent van de productie gaat naar de horeca en catering, 20 procent naar retailers in binnen- en buitenland. Walraevens maakt het onderscheid tussen 'food for now' (belegde broodjes van om de hoek) en 'food for later' (sneetjes brood van thuis). Bakkers zouden daarop moeten inspelen, maar doen

dat nog niet genoeg, luidt het. En ook de distributie in ons land laat nog kansen liggen. "Kijk naar Engeland waar Marks&Spencer driehoekige sandwiches verkoopt", aldus Walvraevens. Die manier van brood verkopen speelt ook in op de trend van convenience, waarbij consumenten pas een product kopen op het moment dat de specifieke behoefte ernaar opkomt.

bron: Vilt, 12/10/2005

De comeback van de buurtwinkel

Kleinere buurtwinkels zullen de komende jaren marktaandeel afsnoepen van de hypermarkten. Dat blijkt uit een onderzoek van de Vlerick Management School naar de verwachtingen over de sector van de roterende consumptiegoederen of de zogeheten fast moving consumer goods (FMCG). Vlerick ondervroeg 150 opinieleiders en beslissingsnemers uit de sector.

De verwachte opmars van de buurtwinkel ten nadele van de hypermarkten is volgens het onderzoek te wijten aan de stijging van het aantal alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen.

„Omdat voedingswinkels van minder dan 400 vierkante meter vooral alleenstaanden en paren zonder kinderen aanspreken, gelooft 84 procent dat die kleinere winkels hun marktaandeel zullen zien toenemen. Tegelijkertijd gelooft 79 procent dat hypermarkten zoals Carrefour en Cora hun marktaandeel in de voeding zullen zien dalen", schrijft de Vlerick School.

Volgens Gino Van Ossel, professor Retail & Trade Marketing aan de Vlerick School is er een duidelijke trendbreuk op komst. „ Gedurende ruim 30 jaar daalde zowel het aantal kleinere winkels als hun gezamenlijk marktaandeel, nu verwachten we voor het eerst weer een duidelijke groei." Nog volgens Van Ossel spelen de Belgische supermarktketens nu al in op die trend met de opening van kleinere vestigingen zoals GB Express en Delhaize City.

Voorts geeft het Vlerick-onderzoek aan dat slechts 14 procent van de ondervraagde opinieleiders gelooft dat Carrefour de zogenaamde prijzenoorlog - met de prijsverlaging van de 500 meest verkochte producten in Super GB - kan winnen van Colruyt. 89 procent denkt dat Colruyt door zijn bijzondere bedrijfsstructuur altijd een kostenvoordeel zal behouden.

Ten slotte gelooft 71 procent van de respondenten dat televisiereclame aan belang zal inboeten. Dat zou onder te maken hebben met de stijgende prijs van televisiereclame. „België is sowieso al een duur land omdat je alle spots in twee talen moet maken", zegt Van Ossel. „Bovendien zijn er steeds meer tv-zenders."

bron: De Standaard, 19/10/2005

Uw bio-agenda deze week

vrijdag 21 oktober 2005

Biomarkt

Plaats : Dageraadplaats, 2018 Antwerpen (Zurenborg)
Tijd : van 16.00 tot 20.00 uur

Organisatie : stad Antwerpen in samenwerking met FV BioBoulevard, Merelstraat 10, 2590 Berlaar

zaterdag 22 oktober 2005

Opendeurdag bij Bioforum/Biotheek

Onder impuls van Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling Els Van Weert doet Bioforum mee aan het Opendeurweekend voor Duurzame Ontwikkeling.

Voor die gelegenheid halen we de marktkramers van BioBoulevard naar het stationsplein van Berchem waar ook Bioforum gevestigd is. In de Bioforumkantoren kan u een hapje en een drankje proeven, uw kindjes laten grimeren tot gevaarlijke leeuwen en fladderende vlinders, ons informatie aanbod ontdekken en kennismaken met onze medewerkers.
U bent welkom!

Meer info: Anja Madou 03 286 92 70
e-mail: anja.madou@bioforum.be

van zaterdag 22 oktober 2005 - tot zondag 23 oktober 2005

Open deur bij bioboerderij Chavet

Boerderijbezoek, mogelijkheid om zelf je aardappelen te oogsten, zuurkool maken ... en uiteraard zijn er ook hapjes en drankjes.

Info : 087/85 16 29
website: <http://www.bio-chavet.com>
e-mail: info@bio-chavet.be

dinsdag 25 oktober 2005

Dialoogavond "GGO's en honger in de wereld" - Provincie Limburg

Je hebt al van GGO's (Genetisch Gewijzigde Organismen) gehoord, maar je weet niet echt waar het over gaat. Je wil weten welke landen al ggo's verbouwen en over welke gewassen het gaat (soja, maïs, koolzaad...). Je wil geïnformeerd zijn als producent of als consument. Je wil weten of ggo's mogelijkheden bieden om de honger in de wereld te bestrijden.

Voor elke provinciale Dialoogavond worden andere sprekers uitgenodigd. Na het panelgedeelte is telkens voldoende ruimte voorzien voor een dialoog met het publiek. Bedoeling is dat de aanwezigen zich achteraf beter een eigen mening kunnen vormen over ggo's en de eventuele mogelijkheden voor kleine boeren in ontwikkelingslanden.

Alle aanwezigen krijgen gratis de Ieder Voor Allen-brochure 'Helpt gentechnologie honger uit de wereld?' ter waarde van zes euro.

Organisatie : Ieder voor Allen, Landelijke Gilden en Boerenbond

Plaats : OC Rapertingen, Luikersteenweg 395, Hasselt
Info : Luc Vanoirbeek : 011/27 83 01 - Inge Vermeiren : 016/28 60 55

bron: biotheek, permanent

INTERNATIONAAL

Wereldwijd - IFOAM EU Groep publiceert voorstel voor Herziening van de Europese regelgeving bio

The IFOAM EU Group today officially published its position paper on the revision of the organic regulation, EC Regulation 2092/91 (1). The Group proposes a thorough overhaul of the regulation, starting from basic principles which lead to certifiable standards. Numerous suggestions are made for improvements.

This Regulation has been of great importance to the growth of the organic sector. Therefore in its paper the IFOAM EU Group warmly welcomes the Commission's initiative to revise the "organic Regulation". It is now time to ensure the standards better reflect the many changes of the past and can cope with the dynamics and challenges of the future.

A major concern of the Group is that not enough time has been given by the European Commission to effectively involve stakeholders in this important step. "We welcome this review, which was anticipated in the Organic Action Plan", said Francis Blake, president of the Group. "As the revision has the potential to be the most significant development for the European organic sector since the regulation came into force in 1991, we urge that a fast decision-making process must not be at the expense of consultation with the organic movement and other stakeholders".

Taking the time for proper consultation with all stakeholders would fully release the energy of a highly motivated sector in re-defining its long-term goals. The outcome could be ambitious, inspiring and far more practical rules which the sector would be eager to abide by. The IFOAM EU Group, as well as many member states, are therefore urging the Commission to invest the proper time and energy needed to come to a satisfactory result.

"Nevertheless, the Group offers its full support and co-operation to the process. Our common aim is to ensure the best for the future of organic farming in Europe", added Sabine Eigenschink, chair of the IFOAM EU Regulation committee. "Therefore in our paper we address fundamental issues such as defining the principles of organic agriculture, harmonising inspection systems across the EU and safeguarding the sector from GMOs. These issues can and should now be tackled!"

The European Commission aims to present a proposal for the Revision of the organic regulation to the Council by end of the year. The Council will deal with the Commission proposal under the coming Austrian presidency.

bron: Ifoam, 20/10/2005

Wereldwijd - Wereldvoedseldag 2005: IFOAM benadrukt zijn rol in de wereldwijde interculturele dialoog

Ter gelegenheid van de wereldvoedseldag 2005 roept de internationale koepel van de biosector IFOAM op om een interculturele dialoog mogelijk te maken over landbouw wereldwijd. Voor IFOAM en de internationale biosector waarborgt biolandbouw de biodiversiteit en voedselzekerheid en zorgt ze voor een ecologisch, sociaal en economisch gezonde wereld voor iedereen.

De FAO erkent dat "arme boeren niet kunnen concurreren in een internationale markt zolang rijkere landen hun goederen blokkeren, terwijl gesubsidieerde landbouwproducten van geïndustrialiseerde landen verkocht worden aan –en zelfs onder- de productieprijzen ervan in arme landen. Dat de FAO erkent dat exportsubsidies en dumping in arme landen een oneerlijk handelsstelsel creëren is een goede zaak. Maar dat ze zich maar vanaf 2010 engageren om hier iets aan te veranderen, zorgt voor nog jarenlange armoede en teloorgang van de culturele tradities in die arme landen. Bovendien zullen in die periode de 852 miljoen hongerige mensen in de wereld blijven verhongeren. Het doel om dit aantal te verminderen tot 426 miljoen

hongerigen tegen 2015 wordt op die manier praktisch onmogelijk.

IFOAM en de wereldwijde biosector streven al jaren naar ecologisch, sociaal en economisch gezonde landbouwsystemen die gebaseerd zijn op de biologische principes. Begin 2005 waren er 558.449 gecertificeerde bioboerderijen in 108 landen. Wereldwijd omvat het bioareaal meer dan 26 miljoen hectare land en heeft bio een marktwaarde van meer dan 25 miljard euro. Nog veel meer mensen zijn betrokken in de productie, verwerking, marketing en distributie van bioproducten en zorgen zo voor een immense inkomen voor een groot aantal mensen terwijl ze tegelijkertijd biodiversiteit waarborgen en het milieu beschermen voor de toekomstige generaties.

Tot slot spreekt Ifoam zich uit tegen patentrechten en genetische manipulatie die vooral de arme landen treft en hen nog meer afhankelijk maakt.

Meer info op http://www.ifoam.org/press/press/World_Food_Day_2005.html

bron: Ifoam, 16/10/2005

NL - Is biologisch katoen logisch?

Katoen staat bekend als één van de meest milieubelastende gewassen ter wereld en wordt veelal geteeld in ontwikkelingslanden. Vanuit deze landen komen alarmerende berichten in verband met het hoge verbruik van pesticiden, water en kunstmest en de daarmee gepaard gaande gezondheidsklachten van landarbeiders in de katoenteelt en de milieuschade op korte en lange termijn. Vormt biologisch katoen een aanvaardbaar alternatief?

Over het gebruik van biologische katoen als alternatief zijn de meningen verdeeld en is gebrek aan wetenschappelijke referenties over de milieubelasting. Als kritische consumentenorganisatie vindt Goede Waar & Co het belangrijk dat zo snel mogelijk duidelijkheid komt. Daarom heeft Goede Waar & Co samen met de Wageningen Universiteit, een onderzoek gestart middels een Wetenschapswinkelproject.

Katoenchecker

Consumentenvereniging Goede Waar & Co maakt zich sterk voor voeding en kleding die wordt geproduceerd op een milieuvriendelijke manier, onder goede arbeidsomstandigheden, en voor een eerlijke prijs. Medio 2003 is deze organisatie begonnen met de ontwikkeling van een duurzaamheidsprotocol voor kledingproductie, aan de hand waarvan prestaties van bedrijven op het gebied van mens-, dier en milieuvriendelijkheid kunnen worden onderzocht.

16 aansprekende kledingmerken zijn onder de loep genomen. Op basis van het protocol zijn diepte-interviews bij deze kledingbedrijven afgenomen en is een scoremethodiek ontwikkeld, die begin 2004 een meetlat heeft opgeleverd: de Katoenchecker.

Deze meetlat wees uit dat bij de meeste bedrijven het sociale aspect van maatschappelijk verantwoord ondernemen beduidend meer aandacht krijgt dan het milieuaspect. Dit aspect heeft vooral betrekking op de katoenproductie, aan het begin van de keten. Slecht één bedrijf bleek ook op het economische aspect normen te hebben ontwikkeld.

Verdeelde reacties

De reacties vanuit de modebrancheorganisaties en modebedrijven op de Katoenchecker waren verdeeld. De duurzaamheid van biologisch katoen ten opzichte van gangbaar geproduceerde katoen werd in twijfel getrokken, aangezien per kilo biologische katoen meer landbouwoppervlakte nodig zou zijn (lagere opbrengsten per hectare) en ook meer water per kilo katoen verbruikt zou worden. Het gebrek aan objectief bewijs voor de duurzaamheid van

de teeltmethoden is voor de modebranche een argument om vooralsnog geen prioriteit te geven aan het gebruik van biologisch katoen.

Enkele bedrijven zijn toch gestart met duurzame alternatieven. Zo mengen Nike, Hennes & Mauritz, Marks & Spencer voor enkele producten biologisch katoen door hun kleding, en beleeft het door Solidaridad opgerichte jeansmerk Kuyichi (40%-100% biologisch katoen) een sterke opmars.

Wetenschapswinkel

Op initiatief van consumentenvereniging Goede Waar & Co is bij de Wetenschapswinkel van Wageningen Universiteit en Researchcentrum een onderzoek gestart om na te gaan welke argumenten meegewogen kunnen worden in de discussie over milieubelasting van biologische katoen. De uitvoering van dit onderzoek is in handen van het Innovatiecentrum Biologische Landbouw (IBL) en de leerstoelgroep Biologische Productiesystemen van de WUR. Zij zien ook de meerwaarde van dit onderzoek voor de langere termijn. De onderzoeksresultaten worden in de eerste helft van 2006 bekend gemaakt door Goede Waar & Co.

bron: BioFair, 15/10/2005

NL - "Groenten en fruit kunnen veel gezonder"

De gehaltes gezonde stoffen in groente- en fruitproducten schommelen zo sterk dat de mogelijke gezondheidsbevorderende werking van deze producten verre van optimaal is. Momenteel worden in groenten en fruit meer dan honderdvoudige verschillen teruggevonden. Dat staat te lezen in een persbericht van de Wageningse universiteit.

Modelsimulaties voorspellen een verlaging van het risico op dikkedarmkanker in de orde van 45 procent indien de hele productieketen erin zou slagen om ervoor te zorgen dat de gemiddelde gehaltes gezonde stoffen met een factor drie zouden stijgen. Die winst zou mogelijk zijn door een betere raselectie, optimale bewerkingsprocessen en goede consumentenvoorlichting, aldus de onderzoekers Matthijs Dekker en Ruud Verkerk.

Volgens de onderzoekers zijn de veredeling, de teelt, de stockage en de verwerking van groenten en fruit van oudsher sterk gefocust op de maximalisering van de productie, de daling van het bederf en het behoud van een aantrekkelijk uitzicht. En dus is er minder aandacht voor de vitamines en mineralen. De jongste jaren wordt trouwens van steeds meer plantaardige producten duidelijk dat ze een belangrijke beschermende rol spelen bij allerlei verouderingsziekten. Recent zijn er aanwijzingen bijgekomen voor de vertraging van het proces van dementie.

bron: Vilt, 14/10/2005

NL - Veerman wijzigt subsidie biologische boeren

Minister Veerman wil met van ingang van 2006 alle biologische boeren en boeren in omschakeling jaarlijks gedurende een periode van vijf jaar een vast bedrag geven ter dekking van een deel van de kosten die voortvloeien uit het aangesloten zijn bij Skal. Hiermee wil Veerman de maatschappelijke waardering uitdrukken voor de bijdrage die biologische boeren leveren aan een goede kwaliteit van het milieu, dierenwelzijn en landelijk gebied. Veerman schrijft dat in een brief aan de Tweede Kamer.

De minister had in de Beleidsnota Biologische Landbouw 2005-2007 al een voortzettingssubsidie voor biologische boeren aangekondigd. Een subsidie gerelateerd aan het oppervlak waarop gewassen worden geteeld levert hoge administratieve lasten op. Om die reden heeft Veerman

gekozen voor een alternatieve invulling van de subsidie.

Veerman wil met van ingang van 2006 alle biologische boeren en boeren in omschakeling jaarlijks gedurende een periode van vijf jaar een vast bedrag geven ter dekking van een deel van de kosten die voortvloeien uit het aangesloten zijn bij Skal. Voordeel van een dergelijke maatregel is dat alle biologische boeren en boeren in omschakeling daarmee in principe gelijkelijk worden beloond voor de bijdrage die zij leveren aan milieu, het landelijk gebied en dierenwelzijn. Een hectaretoeslag zou vooral gunstig uitpakken voor biologische boeren met veel grond.

bron: Agriholland, 14/10/2005

NL - Ministerie promoot aankoop biologische producten

Het ministerie van LNV gaat volgend jaar in een middelgrote stad onderzoeken wat het effect is van het geven van korting op biologische producten bij de supermarkt. Voor die campagne is 1 miljoen euro beschikbaar. Het ministerie wil weten of consumenten wel bewust biologische producten kopen, als ze korting krijgen.

Dat heeft R. Bol, directeur Industrie en Handel van het ministerie, donderdag namens minister Veerman op een symposium in Wageningen gezegd. Het ministerie wil dat in 2007 5 procent van de voedingsmarkt uit biologische producten bestaat. Nu is dat marktaandeel nog maar 2 procent. Uit tal van onderzoeken blijkt volgens Bol dat consumenten zeggen dat zij de voorkeur geven aan duurzaam geproduceerde voedingsmiddelen. „Maar zodra de kiloknaller met een aanbieding komt, kopen ze toch daar”, aldus de directeur.

Wageningse wetenschappers van de leerstoelgroep Marktkunde en Consumentengedrag zeiden donderdag, dat het wel beter gaat met de aankoop van duurzame producten. Sinds kort verkopen discount-supermarkten bijvoorbeeld biologische melk en die „is niet aan te slepen”, aldus onderzoeker J. Pennings. „Dat bewijst dat de prijs van de producten van groot belang is om het consumentengedrag te veranderen. Als consumenten maar eenmaal verleid zijn tot het uitproberen van een biologisch product, komen ze wel terug, omdat de kwaliteit goed is.”

Zowel het ministerie als de wetenschappers denken dat gerichte voorlichtingscampagnes over voeding uit de tijd raken. „Het gaat om imagooverandering. We moeten consumenten zo onopgemerkt mogelijk emotioneel raken en ze laten beseffen dat duurzaam consumeren bij hen past. Met hulp van het ministerie moet de landbouwsector inzetten op een radicale imagoverbetering van duurzaam voedsel”, aldus Bol.

bron: BioFair, 13/10/2005

NL - Biologisch én Fair sinaasappelsap

Naast de Oké campagne heeft ook De Keuringsdienst van Waarde aandacht voor de sinaasappelteelt. Het eerste deel van vorige week geeft een indruk van de arbeidsomstandigheden op de sinaasappelplantages in de Braziliaanse “Capital Mundial da Laranja”. Onderbetaling, zwaar werk, monocultuur. Gelukkig kan het in Brazilië ook anders: Coagrosol, een coöperatie van 80 boeren die volgens biologische én Fair Trade normen werken. Hun sinaasappel- en sinaasappelmangosap is bij steeds meer (natuurvoedings)winkels in Nederland te koop onder het merk Vita Verde.

Fair Trade

Het oogsten van citrusfruit is arbeidsintensief en hard. Kinderarbeid is er heel gewoon en voor

vele kleine telers dikwijls een noodzaak om een fatsoenlijk inkomen te vergaren. Grote verwerkers als Citrusco delen de lakens uit. In 1999 werd een coöperatie van citrustelers Coagrosol opgericht. Amper twee jaar later kreeg de coöperatie het Fair Trade-keurmerk voor zijn sinaasappelsap. Ondertussen zijn meer dan 80 boeren aangesloten. Op hun plantages werken geen kinderen meer, er zijn goede relaties met de vakbonden en er wordt een brede range aan biologische producten geteeld.

Opmerkelijk is de hechte relatie tussen Coagrosol en de vakbond van sinaasappelplukkers. Elk jaar wordt een CAO met de vakbond afgesloten. Sinaasappeltelers doen tijdens de oogst een beroep op veel seizoenarbeiders. Dikwijls werken deze zonder contract en zonder enige vorm van sociale zekerheid. Coagrosol doet het anders. Alle arbeiders zijn wettelijk ingeschreven en verzekerd. Ze genieten van alle sociale rechten die de Braziliaanse grondwet voorziet. Roseneide Gonzaga Aguiar plukt daar, sinds ze voor Coagrosol werkt, de vruchten van. "Ons contract geeft ons recht op een dertiende maand en een wekelijkse rustdag. En ook als het regent en er niet gewerkt kan worden, worden we betaald."

Een deel van de Fair Trade-premie wordt geïnvesteerd in de vakbond en in projecten die Coagrosol en de vakbond samen opzetten (terugdringing van de kindersterfte, alfabetisering en automatiseringscursussen).

Biologische landbouw

Coagrosol heeft zich ook ontwikkeld als pionier in de biologische landbouw. Ze zet de boeren aan tot het telen van meerdere producten waardoor een grotere soortenrijkdom én risicospreiding ontstaat. Een deel van de boerderijen teelt nu biologische sinaasappelen, mango's, avocado's, limoenen en groenten voor de lokale markt. In deze omgeving, waar oneindige plantages van suikerriet oneindige plantages van sinaasappelen afwisselen, zijn het bijna revolutionaire bedrijven. Deze initiatieven en investeringen zijn gedeeltelijk aan de eerlijke handel te danken.

In Nederland wordt het sap geïmporteerd door Oraibi.nl, 0031 / 6 24751864

bron: BioFair, 18/10/2005

NL - Onderzoek gezondheidseffecten biologisch

Het onderzoek wordt uitgevoerd met kippen. Het voer wordt uitgebreid onderzocht en bij de dieren zelf wordt gekeken naar de weerstand en naar diverse orgaanfuncties. Het onderzoek zal twee jaar duren en wordt uitgevoerd door het Louis Bolk Instituut in samenwerking met RIKILT, Wageningen Universiteit, TNO en buitenlandse instituten. Het onderzoek wordt gefinancierd door het ministerie van LNV, Rabobank en Triodos Bank.

Biologisch geproduceerd voedsel wordt vaak in verband gebracht met een betere gezondheid voor de consument. Onderzoek hiernaar is echter schaars. Er zijn weliswaar bij herhaling in biologische producten hogere gehalten gevonden aan gunstige stoffen, zoals meer vitamine C en fenolen in fruit en meer omega-3-vetzuren en CLA's in melk, maar er is nauwelijks onderzoek gedaan bij dieren en mensen naar de effecten van biologisch voedsel op de gezondheid. Een complicerende factor is dat het begrip 'gezondheid' moeilijk definieerbaar is en dat het niet bekend is waar mogelijke gezondheidseffecten aan afgelezen kunnen worden.

Met het nieuwe onderzoek wordt beoogd om geschikte biomarkers te krijgen, om te achterhalen naar welke orgaanfuncties men moet kijken. Eén van de gezondheidsparameters die onderzocht wordt is de toestand en het functioneren van het weerstandsvermogen.

Het onderzoeksplan is ontworpen onder leiding van het Louis Bolk Instituut

bron: Louis Bolk Instituut, geknipt uit Biofood online, 10/10/2005

D - Taifun wint innovatieprijs met Duitse biosoja

Het Duitse bedrijf *Life Food Taifun Tofuprodukte* won zopas de *Innovationspreis 2005*, uitgereikt door het Duitse landbouwministerie. Taifun won de prijs omdat het erin slaagde Duitse landbouwers te overtuigen om over te schakelen op de teelt van biologische sojabonen, wat erg ongebruikelijk is voor de regio. Op die manier verzekerde het bedrijf zich van ggo-vrije sojabonen, want zelfs biologische sojabonen uit Canada of Noord-Amerika bieden op dit vlak geen garanties meer.

Taifun haalt ondertussen dertig tot vijftig procent van zijn sojabonen, afhankelijk van de oogst, uit 276 ha in eigen land en importeert de rest uit een fairtradeproject in het zuiden van Brazilië. Aanvankelijk liep het project niet van een leien dakje. Het eiwitgehalte in de Duitse sojabonen lag niet hoog genoeg om er kwalitatieve tofuprodukten van te maken en geen van de in Europa toegelaten varianten kon soelaas bieden. Life Food vond uiteindelijk een oplossing bij een Canadese gespecialiseerde kweker, maar moest eerst een uitzonderingsmaatregel en later een officiële toelating bekomen om deze sojaboon in Duitsland te mogen aanplanten. Dit lukte en het bedrijf vermeerdert ondertussen zelf het zaadgoed van deze boon. Het bedrijf wordt ook geprezen omwille van het dynamische marketingbeleid, het ecologisch gehalte en de sociale impact, aangezien het zijn arbeidsplaatsen in de laatste acht jaar wist te verdubbelen.

De tweede prijs ging naar de zuivelonderneming UPLänder Bauernmolkerei, die met het concept 'Erzeuger Fair Milch' de consument wil overtuigen dat hij meer moet betalen voor zijn melk opdat ook de kleinere en middelgrote boerderijen kunnen overleven (een artikel daarover leest u in BIOvisie 24). Bäckerei Härdtner werd bedeeft met de eerste prijs voor groothandelaars.

Meer info op <http://www.innovationspreis-bio-verarbeitung.de>

bron: BIOvisie26, oktober 2005

UK - Douwe Egberts speelt in op Britse trend ethische koffie

De internationale koffiebrander Douwe Egberts is vastberaden het voorbeeld van Nestlé te volgen door een merk ethische koffie in Groot-Brittannië op de markt te brengen. Is voordeel halen uit deze winstgevende trend de enige drijfveer?

Het volledige artikel leest u op

<http://www.foodnavigator.com/news/ng.asp?n=63107&m=2FNEo12&c=awymomoqgcbfhn>

bron: Probila, 19/10/2005

UK - Nestlé zet door met controversieel fairtrade koffiemark

Nestlé is to push ahead with the launch of its own fair trade coffee brand. Rumours that the company — which carries the unenviable tag of “Britain’s most boycotted business” — intended to introduce a fair trade line surfaced earlier this year. But contrary to reports at the time suggesting that the company may attempt to set up a watered down ethical trading scheme of its own, Nestlé’s new Partners Blend product is approved by the Fairtrade Foundation and will carry the Fairtrade Mark.

The Fairtrade Foundation has welcomed the move by Nestlé, the world’s biggest food and drinks company. Its director, Harriet Lamb, commented: “This is a turning point for us and for the coffee growers — small farmers from five co-operatives in El Salvador and Ethiopia. It’s also a turning point for the many people who support Fairtrade and have been pressing the major companies to offer Fairtrade coffees. This just shows what we, the public, can achieve. Here is a major multinational listening to people and giving them what they want — a Fairtrade product.”

But Nestlé's high profile foray into fair trade — the Partner's Blend launch will be backed by a £1 million advertising campaign — has received a more cautious welcome from other parts of the fair trade sector. Amy Barry, the trade spokeswoman for Oxfam, described it as "a very small step" in the right direction. "We would welcome it with very big caveats. There is still an enormous amount that Nestlé and the other major coffee roasters need to do to address the crisis facing the world's coffee farmers."

Meanwhile, fair trade pioneer Equal Exchange also has serious doubts over Nestlé's motives. Co-director Rink Dickinson said: "For generations, Nestlé has been anything but a friend to small farmers. A token gesture of this scale will only serve to mislead consumers that the company has suddenly reformed itself."

He added: "We understand what it takes to commit to more equitable relationships with small coffee farmers. We have long recommended that for large corporations the fair trade starting point should be 5% of their total imports. Given Nestlé's track record in the developing world, they have an even steeper credibility hill to climb than most, and should in fact begin even higher than 5%. Large companies tend to subsidize their modest fair trade purchases by paying farmers much lower prices on the rest of their coffee imports."

bron: NaturalProducts, 13/10/2005

UK - Soil Association houdt seminarie over kansen – en uitdagingen – van biocatering

The Soil Association is organizing a national Catering Seminar in Suffolk on 3 November. The seminar will highlight the major opportunities for food service companies and manufacturers being created by consumer demand for organic and local food.

The event, entitled 'A taste of the future', is open to all businesses with an interest in organic food and drink catering. It will take place at the Elveden Forest resort of Center Parcs — a company which is already offering organic options in many of its restaurants.

Helen Taylor, the Soil Association's business development director, says: "The public are telling us, in increasing numbers, that they want to see organic and locally produced food on the menu when eating out. The past year has seen significant changes in the ways businesses can get organic food and drink on their menus, and the beginning of a revolution in the way school meals are being sourced. We want to explore how growing public demand can be met and how organic businesses can get involved."

Tickets are £45.00 + VAT per head. To book a place or for more information please contact the Soil Association Certification Limited business development team on 0117 9142 407 (option1) or proc.cert@soilassociation.org.

bron: NaturalProducts, 13/10/2005

UK – GGO-onderzoek bewijst dat coëxistentie misschien onmogelijk is

New research carried out by Government scientists has revealed that that GM crops may contaminate the countryside for up to 15 years after they have been harvested, reports The Independent.

Financed by GM companies and DEFRA, the report further undermines the Government's strategy for introducing GM oilseed rape to Britain.

Ministers have stipulated that the crops should not be grown until rules are worked out to enable them to "co-exist" with conventional ones. But the research shows that this may in practice be virtually impossible.

The study, published by the Royal Society, examined five sites across England and Scotland where modified oilseed rape has been cultivated, and found significant amounts of GM plants growing even after the sites had been returned to ordinary crops. It concludes that the research reveals "a potentially serious problem associated with the temporal persistence of rape seeds in soil."

The researchers found that nine years after a single modified crop, an average of two GM rape plants would grow in every square metre of an affected field. After 15 years, this came down to one plant per square metre — still enough to break the EC limits on permissible GM contamination.

Pete Riley, the director of GM Freeze, told The Independent: "It is becoming clearer and clearer that it is going to be impossible to grow GM crops in Britain."

bron: NaturalProducts, 12/10/2005

UK - Soil Association wil garanties bij eventuele ophokplicht

De Britse Soil Association, de belangenbehartiger voor de biologische landbouw in het Verenigd Koninkrijk, heeft gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het ministerie van landbouw Defra over maatregelen die de insleep van vogelpest kunnen helpen voorkomen. De organisatie heeft daarbij garanties van de overheid gevraagd dat producten van pluimveehouders onder het biologisch label verkocht kunnen blijven, wanneer er mocht worden besloten tot een ophokplicht.

The Soil Association heeft alle biologische pluimveehouders in Groot Brittannië onlangs geïnformeerd over de risico's van vogelpest en over maatregelen die zij kunnen treffen om insleep van de ziekte te voorkomen. De organisatie verspreidde een factsheet met praktische adviezen en een overzicht van klinische symptomen van de ziekte.

De factsheet is te vinden op www.soilassociation.org

bron: Agriholland, 17/10/2005

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas en Dominique Joos. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1600 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de bioweek.

Aanmelden en uitschrijven kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp of via een eenvoudig mailtje aan biotheek@bioforum.be.

Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be.